

30/8

## Lundaprofessuren

Inför tillsättandet av statskunnskapsprofessuren i Lund har docent Westerståhl till regeringen ingivit erinringar som är av intresse både på grund av sin sakliga tyngd och genom den lilla eleganta begreppsanalys som ingår i framställningen. Det påpekas först att universitetskanslern i sitt yttrande nästan uteslutande uppehållit sig vid de två sökande — docenterna Stjernquist och Thermanius — som kommit först hos de akademiska myndigheterna i Lund, trots att docent Westerståhl fått den mest förmånliga placeringen av de sakkunniga. Därefter diskuteras i erinringarna de få rader som universitetskanslern ägnat åt en jämförelse mellan docenterna Stjernquist och Westerståhl.

Denna jämförelse består helt enkelt av följande sats: "I likhet med professor Bergendahl finner jag..., att i fråga om energi såsom forskare docent Stjernquist äger en överlägsenhet som icke blott är kvantitativ..." Denna sats är såsom docent Westerståhl lätt ironiskt säger i sina erinringar "inte alldeles omedelbart klar". Vad orden om kvantitativ överlägsenhet beträffar, så menas väl därmed helt enkelt "en forskare som skrivit mera, eventuellt per tidsenhet". Till omfattningen är emellertid Westerståhls och Stjernquists produktion praktiskt taget likvärdig, och de är

så gott som jämnåriga. Grunden till kanslerns ställningstagande måste då — såvida inte kanslern av Hegel inhämtat att kvantitet kan slå över i kvalitet — rimligen vara att Stjernquists produktion skulle vara kvalitativt överlägsen. Men det är en egendomlig tanke då två av de sakkunniga satt Westerståhl före Stjernquist och kanslern inte med ett ord antyder att han funnit brister i dessa sakkunnigas framställning på denna punkt. Man kan därför knappast tolka kanslerns yttrande på annat sätt än att han i realiteten icke bedömt Westerståhls position, utan utgått från att någon av de lokala myndigheternas favoriter måste få professuren.

Docent Westerståhl slutar med att påpeka att befodringsärendet berör "två frågor av principiell räckvidd, nämligen dels spörsmålet om förhållandet mellan sakkunnigutlåtanden och lokal universitetsopinion, dels spörsmålet om och i vilken grad de lokala universitetsmyndigheternas bedömning bör bli bestämmande för överordnade myndigheters ställningstagande". Det vore värdefullt om regeringen visade sig ta större hänsyn till de sakkunnigas uttalande än till de lokala opinioner som gått förbi docent Westerståhl — i grunden uppenbarligen blott för att denne inte tjänstgjort i Lund.

## Det systematiska förtalet

av Sverige i den ryska radion måste, såsom Stockholms-Tidningen med all rätt framhåller, anses ägnat att tillgodose vissa syften hos den ryska statsledningen. Tidningen hävdar att avsikten måste vara att göra det ryska folket förtroget med tanken på ett angrepp mot Sverige, även om några speciella angreppsplaner inte behövas antas föreligga. Det är sannolikt att denna tolkning ger en del av sanningen, men man måste reagera då tidningen förklarar att avsikten inte gärna kan vara att skrämra oss; "så dumma är ryssarna inte". Det är en underlig idé att den svenska regeringen och de svenska statsmakterna skulle känna sig likgiltiga inför Moskva-propagandan; då tidningen själv gör gällande att denna propaganda skulle innebära ett hot och därför bör läggas på minnet, så kan ju inte rimligen hotet undgå att påverka de svenska myndigheterna — just därför kan "hotet" till äventyrs i verkligheten avse blott denna effekt. Man får också komma ihåg att otidigheterna mot Sverige förekommer även i utsändningar på svenska. Det oroande är inte att den svenska statsledningens politiska uppfattning påverkas av Moskva-propagandan — det är helt naturligt — utan att denna påverkan praktiskt taget uteslutande synes innebära att man blir rädd för att på något sätt irritera Moskva och därför underlåter att på bästa sätt tillvarata Sveriges politiska intressen.

30/8

31/8

## Biskop Björkquist

har vid stiftsmötet hållit ett föredrag om "Historietolkning och uppenbarelse". Han påstås härvid ha hävdat att "det finns en klar tendens i nutidens historietolkning att söka en metafysisk förankring för förståelsen av det historiska skeendet och därmed också en nära anknytning till den kristna historiesynen".

Detta uppseendeväckande påstående är antingen falskt eller meningslöst. Falskt om biskopen menar att samtidens historieskrivning skulle vara särskilt inriktad på metafysiska förklaringar; var och en med någon bildning på området vet att det är mycket få historiker som i vår tid laborerar med dylika fantasier; det bör observeras att framstående kristna historiker i Sverige (Hildebrand, Landberg) bestämt tagit

avstånd från denna sammanblandning av tro och vetande. Meningslöst om biskopen menar att allmänna historiefilosofier (historietolkningar) går ut på metafysiska konstruktioner; ty med historietolkning kan rimligen inte avses annat än sådana försök att ge ett totalperspektiv på historien som måste hamna i den finare form av vidskepelse man brukar beteckna som metafysik. Det sannolika är helt enkelt att biskop Björkquist råkat läsa Toynbee och att denne stolligt spirituella författare förvidit huvudet på hr Björkquist liksom på många andra.

Aug. 9 l. bul.  
5k. 5m. 5a.

S: a 36